

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- मराठ्यांचा इतिहास (पेशवाई) (HC – 402)

दिनांक : २५/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स.१०.०० ते दु.१२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ मराठ्यांच्या इतिहासातील बाळाजी विश्वनाथाच्या कारकिर्दीवर टिपण लिहा.
 - १.२ 'बाजीराव पहिला' या व्यक्तिमत्त्वाचे मूल्यमापन करा.
 - १.३ पानिपतच्या तिसऱ्या लढाईतील मराठ्यांच्या पराभवाची कारणे लिहून लढाईचे काय परिणाम झाले ते लिहा.
 - १.४ माधवराव पेशव्यांच्या कारकिर्दीतील मराठे-हैदर संबंधांचा आढावा घ्या.
 - १.५ शिवाजी राजांच्या केंद्रीय प्रशासनावर टिपण लिहा.
 - १.६ मराठेशाहीच्या अस्ताला कारणीभूत असलेल्या कोणत्याही पाच घटकांवर सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ मराठा मंडळाचे महत्त्व व उपयुक्तता स्पष्ट करा.
 - २.२ तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाबाबत माहिती लिहा.
 - २.३ मराठ्यांच्या सामाजिक संघटनेचे खेड्यांच्या आर्थिक संरचनेनुसार कोणते गुणवैशिष्ट्य होते ते लिहा.
 - २.४ मराठेकालीन स्त्रीजीवनावर टीपण लिहा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ बारभाईचे कारस्थान
 - ३.२ सालबाईचा तह
 - ३.३ किल्ल्यांचे महत्त्व
 - ३.४ मराठेकालीन धार्मिक जीवन

Translation in English

Sub: History of the Marathas (Peshwa Period) (HC-402)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Write a note on the contribution of Balaji Vishwanath in the history of Maratha.
- 1.2 Evaluate the personality of Bajirao I.
- 1.3 Explain various reasons behind the defeat of Marathas during the third battle of Panipat. Write the consequences of the same.
- 1.4 Give an account of Maratha-Haider relations during the reign of Madhavrao Peshwa.
- 1.5 Write a note on the Central Administration of Shivaji.
- 1.6 Discuss any five factors responsible for the fall of the Maratha Empire.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain the significance and the importance of Maratha Federation.
- 2.2 Give information about the Third Anglo-Maratha War.
- 2.3 What was the characteristic feature of the Maratha society with special reference to village economy?
- 2.4 Write a note on the condition of women during the Maratha period.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Barbhai Conspiracy
 - 3.2 The treaty of Salbai
 - 3.3 Importance of forts
 - 3.4 Religious life during Maratha period
-